

๑๐. พุทธนิทสสนปัญหาที่ ๕๘

พระราชชาตรีถามว่า "พระพุทธเจ้ามีหรือ พระผู้เป็นเจ้าของเจ้า ?"

พระเถระเจ้าทูลตอบว่า "ขอถวายพระพร มีอยู่."

ร. "พระผู้เป็นเจ้าของเจ้าสามารถจะชี้ได้หรือว่า 'พระพุทธเจ้าอยู่ที่นี่ หรือที่นี่'."

ธ. "พระผู้มีพระภาคปรินิพพานแล้ว ด้วยอนุปาติเสสนิพพานธาตุ (ดับหมดสิ้นเชื้อไม่มีเหลือ), อาตมภาพไม่สามารถที่จะชี้ได้ว่า 'อยู่ที่นี่หรือที่นี่'."

ร. "ขอพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าจงอุปมาให้ข้าพเจ้าฟัง."

ธ. "พระองค์จะทรงพระดำริเห็นความซื่อนั้นเป็นไหน: เปลวแห่งกองไฟอันใหญ่ที่ลุกโผลงอยู่ดับไปแล้ว พระองค์จะทรงสามารถชี้ได้หรือว่า 'อยู่ที่นี่หรือที่นี่'."

ร. "ขอพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าจงอุปมาให้ข้าพเจ้าฟัง."

ธ. "พระองค์จะทรงพระดำริเห็นความซื่อนั้นเป็นไหน: เปลวแห่งกองไฟอันใหญ่ที่ลุกโผลงอยู่ดับไปแล้ว พระองค์จะทรงสามารถชี้ได้หรือว่า 'อยู่ที่นี่หรือที่นี่'."

ร. "ไม่สามารถเลย เพราะว่าเปลวไฟนั้นดับแล้ว ถึงความไม่มีบัญญัติเสียแล้ว."

ธ. "ซื่อนั้นฉันใด, พระผู้มีพระภาคเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานแล้ว ด้วยอนุปาติเสสนิพพานธาตุ, ใคร ๆ ไม่สามารถจะชี้ได้ว่า 'อยู่ที่นี่หรือที่นี่' ดังนี้, ก็แต่ว่าสามารถจะชี้ได้ด้วยธรรมกาย, เพราะว่าพระธรรม พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงไว้แล้ว."

ร. "พระผู้เป็นเจ้าของเจ้าช่างฉลาดจริง ๆ."